

ارائه راهکاری نوین جهت بهبود شبکه های عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه مبتنی بر ترکیب با الگوریتم جهش قورباغه برای تشخیص ایمیل های اسپم

احمدحیدریان^۱، فرهاد سلیمانیان قره چیق^۲

۱- دانشجوی دکتری، دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد میانه، میانه، ایران

۲- استادیار، دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه، ارومیه، ایران

چکیده

با پیشرفت تکنولوژی و استفاده چشمگیر افراد و گروه ها از اینترنت، تبلیغات در این عرصه گسترش انفجارگونه ایی یافته است به طوری که انواع روش ها برای پخش این تبلیغات به صورت انبوه برای کاربران اینترنت به صورت ایمیل مواجه شده اند. و این امر باعث ایجاد مشکلاتی برای کاربران اینترنت می شود. یکی از این مشکلات وجود ایمیل های اسپم می باشد که ایمیل اسپم یکی از متداول ترین و در عین حال منفی ترین جنبه های دارا بودن یک آدرس ایمیل است. با این که در حال حاضر و با توجه به تکنولوژی های موجود امکان حذف کامل این نوع از نامه های الکترونیکی ناخواسته وجود ندارد، ولی می توان با استفاده از برخی روش های موجود تعداد آنان را کاهش داد. اسپم نسخه الکترونیکی از "نامه های غیرقابل استفاده" است. واژه اسپم به پیام های الکترونیکی ناخواسته، اطلاق می گردد. این نوع از نامه های الکترونیکی ارتباط مستقیمی با ویروس نداشته و حتی ممکن است پیام هایی که از منابع معتبر ارسال شده اند؛ نیز در زمره این گروه قرار گیرند. در این مقاله برای نیل به این هدف از روش جدیدی با بهبود شبکه عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه با الگوریتم جهش قورباغه استفاده شده است. بدین صورت که از الگوریتم جهش قورباغه برای یافتن اندیس بهترین ویژگی ها و از شبکه عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه برای تشخیص ایمیل های اسپم براساس بهترین ویژگی های یافته استفاده شده است. نتایج شبیه سازی نشان می دهد که الگوریتم جهش قورباغه توانسته است بهبود قابل توجهی در شبکه عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه را در مقایسه با شبکه عصبی مصنوعی تابع پایه شعاعی داشته باشد.

کلمات کلیدی: شبکه های عصبی مصنوعی، پرسپترون چند لایه، الگوریتم جهش قورباغه، تشخیص ایمیل های اسپم.

تاریخچه مقاله:

تاریخ ارسال: ۱۴۰۱/۰۹/۱۰

تاریخ اصلاحات: ۱۴۰۱/۱۱/۲۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۲/۲۰

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۱۲/۲۹

Keywords:

Multilayer perceptron,
Shuffled frog leaping
algorithm Detection of
spam emails

* ایمیل نویسنده مسئول:
farhad@iaurmia.ac.ir

Presenting a novel method to improve multi-layered perceptron artificial neural networks based on combination with frog leaping algorithm to detect spam emails

Ahmad Heydariyan¹, Farhad Soleymanian QareChopoq²

1. Ph.D. Student, Department of Electrical and Computer Engineering, Mianeh Branch Islamic Azad University, Mianeh, Iran

2. Assistant, Department of Electrical and Computer Engineering, Urmia Branch Islamic Azad University, Urmia, Iran

Abstract

With the advancement of technology and the significant use of the Internet by individuals and groups, advertisements in this field have expanded explosively, so that all kinds of methods for mass distribution of these advertisements to Internet users in the form of e-mail have been encountered. And this causes problems for Internet users. One of these problems is the presence of spam emails which Spam email is one of the most common negative features suffering the owner of an email address. Although existing technologies cannot eliminate unwanted spams, some existing methods can reduce their number. By definition, spam is an electronic version of "useless mails." Spam refers to unwanted and unsolicited e-mails. Such e-mails are not necessarily directly related to the virus, meaning that messages sent from valid sources may also be included in this class. This study proposes a new method based on improving the multilayer perceptron artificial neural network using the shuffled frog leaping algorithm to realize this objective. The shuffled frog leaping algorithm is used to find the best features, and the artificial multilayer perceptron neural network is used to detect spam emails based on the best features. The simulation results prove that the shuffled frog leaping algorithm has significantly improved the multilayer perceptron artificial neural network compared to the artificial neural network based on the radial base function.

۱ - مقدمه

با پیشرفت تکنولوژی و استفاده چشمگیر افراد و گروه‌ها از اینترنت، تبلیغات در این عرصه گسترش انفجارگونه‌ای یافته است. به طوری که انواع روش‌ها برای پخش این تبلیغات به طور انبوه برای افراد و گروه‌ها ایجاد شده و کاربران اینترنت با سیل عظیمی از این گونه تبلیغات به‌ویژه به‌صورت ایمیل مواجه شده‌اند. از آنجایی که این سیل عظیم از ایمیل‌های تبلیغاتی باعث ایجاد مشکلاتی برای کاربران اینترنت می‌شود، محققان در صدد رفع این مشکل برآمده‌اند و تاکنون روش‌ها و الگوریتم‌های زیادی نیز ارائه نموده‌اند [1].

ایمیل‌های اسپم علاوه بر تبلیغات برای مقاصدی چون سرقت اطلاعات، جاسوسی، سرگرمی، مزاحمت و ... برای کاربران اینترنت ارسال می‌شود [2]. ارسال ایمیل اسپم گاهی به شکل گروهی و توسط نرم‌افزارهای ارسال‌کننده به‌صورت انبوه به آدرس ایمیل‌های فراوانی ارسال می‌شود که از دو جنبه هدر رفتن پهنای باند اینترنت و هدر رفتن منابع پردازشی سرویس‌دهنده‌ها و دیتاسترها مخرب می‌باشد [3,4]. بنابراین شناسایی و مسدود نمودن اسپم‌ها یکی از موارد مهم در بحث امنیت فضای مجازی است که می‌تواند تا حدود زیادی اثر این پدیده نامطلوب اینترنت و چالش امنیتی سرویس پست الکترونیک را کاهش دهد [5]. یکی از روش‌های مهم کشف و شناسایی اسپم‌ها استفاده از تکنیک‌های داده‌کاوی و یادگیری ماشین در شناسایی الگوهای پنهان آن می‌باشد [6]. شناسایی الگوهای پنهان اسپم توسط تکنیک‌های داده‌کاوی و یادگیری ماشین باعث می‌شود که ایمیل‌های دریافتی با دقت مناسب به دو دسته نرمال و غیرنرمال طبقه‌بندی شوند. کاهش خطای طبقه‌بندی تشخیص اسپم‌ها توسط تکنیک‌های داده‌کاوی نظیر شبکه عصبی مصنوعی به‌عنوان یک مسئله بهینه‌سازی سخت و دشوار، یکی از چالش‌های مهم این روش‌ها در تشخیص اسپم‌ها از ایمیل‌های عادی محسوب می‌شود [7]. یافتن کمینه خطای طبقه‌بندی اسپم‌ها از ایمیل‌های عادی یک مسئله بهینه‌سازی است که توسط روش‌هایی نظیر الگوریتم‌های فراابتکاری قابل حل است. الگوریتم‌های فراابتکاری دارای زیرمجموعه‌های مختلفی نظیر الگوریتم‌های تکاملی و الگوریتم‌های هوش دسته جمعی است که نقش مهمی در حل مسائل بهینه‌سازی دارند [8].

شبکه‌های عصبی مصنوعی ابزاری تحلیلی و آموزش‌پذیر هستند که تلاش می‌کنند تا الگوهای پردازش اطلاعات در مغز بشر را تقلید کنند. این شبکه‌ها، سیستم‌هایی دینامیکی متشکل از واحدهای پردازش موازی یا همان نرون‌ها هستند که نوعی میل باطنی برای حفظ دانش تجربی و در دسترس قراردادن آن برای استفاده دارند [9]. خاصیت یادگیری شبکه‌های عصبی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این شبکه‌ها به‌عنوان سیستم‌های یادگیری دارای این توانایی هستند که از گذشته، تجربه و محیط بیاموزند و رفتار خود را

در حین هر یادگیری بهبود بخشند. بهبود یادگیری شبکه در طول زمان براساس معیاری سنجیده می‌شود که این معیار بهبود، هدف سیستم یادگیری را مدل می‌کند [10]. یکی از دلایلی که شبکه‌های عصبی برای تشخیص ایمیل اسپم مناسب به‌نظر می‌رسد، توانایی آن‌ها در تعمیم‌پذیری، خودساماندهی و پردازش‌های موازی با استفاده از سیستم‌های چندپردازنده می‌باشد [11].

الگوریتم جهش قورباغه یکی از الگوریتم‌های الهام گرفته از طبیعت است. در این الگوریتم گروهی از قورباغه‌ها (مجموعه‌ای از جواب‌ها) به چندین زیرمجموعه تقسیم می‌شوند، که هر قورباغه فرهنگ مختص به خود را دارد و می‌تواند از فرهنگ‌ها یا ایده‌های قورباغه‌های دیگر در طول روند تکامل استفاده کند.

در بخش بعدی این مقاله، به مروری بر کارهای انجام‌شده در طی چند سال اخیر پرداخته می‌شود. در بخش ۳ راجع به تشخیص ایمیل اسپم و بیان روش کار، جمع‌آوری و آنالیز اطلاعات موردنیاز و بررسی نرم‌افزار و کدهای شبیه‌سازی توضیح داده شده است. در بخش ۴ نتایج تجربی پژوهش، شامل ارزیابی عملکرد و مقایسه دقت تشخیص ایمیل اسپم توسط روش‌های ذکر شده آورده شده و بخش ۵ شامل نتیجه‌گیری، جمع‌بندی و ارائه پیشنهاداتی برای کارهای آتی است.

۲- پیشینه تحقیق

به‌منظور آشنایی با روش‌های متداول تشخیص ایمیل اسپم، در این بخش چند روش استفاده شده برای تشخیص اسپم به اختصار شرح داده شده است.

Wang و همکاران از ماشین بردار پشتیبان جهت طبقه‌بندی و تشخیص اسپم و از الگوریتم ژنتیک جهت انتخاب ویژگی استفاده کرده‌اند. انتخاب ویژگی با استفاده از حذف ویژگی‌های نامربوط و مقیاس‌بندی صحیح ویژگی‌های موجود صورت گرفته است و برای ارزیابی نتایج از مجموعه‌داده UCI استفاده کرده‌اند [۱۲].

Dinh و همکاران برای تشخیص مراکز اسپم‌ها را ارسال می‌نمایند یک روش مبتنی بر درخت تکرار نمونه به‌عنوان یک روش داده‌کاوی ارائه نمودند [13]. در چارچوب موردنظر یک ایمیل از ورودی خوانده‌شده سپس ویژگی‌های مهم آن توسط فاز استخراج ویژگی تهیه و در پایگاه داده تعبیه‌شده این روش که از نوع SQL می‌باشد، ذخیره‌سازی می‌شود. ویژگی‌های ذخیره‌شده در پایگاه داده می‌تواند توسط الگوریتم درخت تکرار الگو مورد واکاوی قرار گرفته و میزان شباهت آن با الگوهای کشف‌شده اسپم‌ها مشخص شود. نتایج تحقیق آن‌ها نشان می‌دهد که روش پیشنهادی به‌خوبی دامنه و آدرس مراکز ارسال‌کننده اسپم و موضوعات موردعلاقه ارسال‌کنندگان اسپم را شناسایی نموده تا از کلمات کلیدی برای شناسایی دقیق‌تر اسپم‌ها استفاده شود و چالش اصلی این روش زمان و حافظه زیادی است که صرف ساختن درخت الگو می‌شود.

ما در این مقاله با استفاده از بهبود شبکه‌های عصبی مصنوعی پرسپترون چندلایه با الگوریتم جهش قورباغه سعی در افزایش دقت تشخیص ایمیل‌های اسپم داریم.

۳- راهکار پیشنهادی

در این بخش، به ارائه روشی جهت بهبود شبکه‌های عصبی مصنوعی پرسپترون چندلایه با الگوریتم جهش قورباغه برای تشخیص بهتر ایمیل‌های اسپم با استفاده از مجموعه داده‌های سایت UCI می‌پردازیم. برای این منظور از نرم‌افزار "MATLAB" به دلیل انعطاف پذیری، توابع آماده بسیار و کارایی مناسب برای پیاده‌سازی الگوریتم‌ها استفاده شده است. هدف یافتن بهترین ویژگی‌ها با کمک الگوریتم جهش قورباغه و تشخیص ایمیل‌های اسپم با کمک شبکه عصبی مصنوعی است. شبکه عصبی پرسپترون بر مبنای یک واحد محاسباتی به نام پرسپترون ساخته می‌شود. یک پرسپترون برداری از ورودی‌ها با مقادیر حقیقی را گرفته و یک ترکیب خطی از ورودی‌ها را محاسبه می‌کند. اگر حاصل از یک مقدار آستانه بیشتر بود خروجی پرسپترون برابر با ۱ و در غیر این صورت معادل ۰ خواهد بود. شبکه‌های عصبی پرسپترون، به ویژه پرسپترون چندلایه در زمره کاربردی‌ترین شبکه‌های عصبی می‌باشند، این شبکه‌ها قادرند با انتخاب مناسب تعداد لایه‌ها و سلول‌های عصبی، که اغلب هم زیاد نیستند، یک نگاشت غیرخطی را با دقت دلخواه انجام دهند [19]. برای نیل به این هدف در شکل (۱) فلوچارت روش پیشنهادی به‌طور خلاصه نشان داده شده است.

مجموعه داده ایمیل اسپم UCI شامل ۵۷ ویژگی است، که در تشخیص ایمیل‌های اسپم از آن‌ها می‌توان استفاده کرد. برای این منظور بهترین تعداد ویژگی را با بررسی نتایج الگوریتم جهش قورباغه به دست خواهیم آورد. پس تعداد بهترین ویژگی‌ها از ۲ تا ۵۷ ویژگی در نظر گرفته شده است. با اجرای این الگوریتم اندیس بهترین ویژگی‌ها به دست می‌آید.

در [14] برای تشخیص هرزنامه‌های شبکه‌های اجتماعی یک روش مبتنی بر یادگیری ماشین و ماشین بردار پشتیبان ارائه نمودند. در روش پیشنهادی آن‌ها اسپم‌های شبکه اجتماعی Weibo مورد بررسی قرار گرفته و از مجموعه داده‌ای متشکل از ۱۰۰ کاربر عادی و ۵۰ کاربر ارسال‌کننده اسپم جهت آموزش روش پیشنهادی خود استفاده نمودند. آن‌ها برای تشخیص نوع کاربر شبکه اجتماعی از دو تکنیک جستجوی دنبال‌کنندگی و پیام‌های ارسالی آن‌ها استفاده نمودند. نتایج پیاده‌سازی آن‌ها بر روی مجموعه داده مرتبط با شبکه اجتماعی Weibo نشان می‌دهد که روش آن‌ها کارایی بیشتری نسبت به روش‌هایی نظیر درخت تصمیم‌گیری و شبکه بیزین در تشخیص اسپم‌های شبکه اجتماعی Weibo دارد.

Alsmadi و Alhami یک روش جدید برای طبقه‌بندی انواع ایمیل در ۵ دسته شخصی، کاری، آموزشی، دوستی و غیره به کمک تکنیک خوشه‌بندی Ngram در ابزار وکا ارائه نمودند [15]. نتایج بررسی آن‌ها در ابزار وکا نشان می‌دهد که این روش جداسازی ایمیل‌ها بر حسب محتوا، دارای دقت و صحتی به ترتیب برابر ۸۳٪ و ۸۸٪ می‌باشند.

محققان با استفاده از یک سیستم فازی طبقه‌بندی و ماتریس عضویت هر ایمیل را در خوشه‌های مرتبط با موضوع آن قرار دادند [16]. در روش پیشنهادی آن‌ها ویژگی‌های ایمیل در قالب یک بردار ویژگی تحویل سیستم فازی پیش‌رونده و خروجی سیستم فازی در اختیار سه الگوریتم طبقه‌بندی سیستم نرو-فازی، شبکه عصبی بازگشتی شعاعی و سیستم فازی تطبیق شده قرار داده می‌شود تا هر ایمیل بر حسب ویژگی‌هایش به کلاس مناسب تقسیم‌بندی شود. نتایج بررسی آن‌ها نشان می‌دهد روش پیشنهادی آن‌ها دقت مناسبی در شناسایی اسپم‌ها دارد و از چالش‌های مهم این روش نحوه انتخاب تعداد خوشه‌های به کار رفته می‌باشد.

Renuka و همکاران از یک طبقه‌بندی گروهی برای طبقه‌بندی ایمیل اسپم در محیط Hadoop استفاده کردند، که مجموعه‌ای از درخت تصمیم‌گیری ضعیف و رأی‌گیری اکثریت وزن با استفاده از درخت تصمیم‌گیری و بیزین ساده است [17]. برای این منظور از مجموعه داده SPAMBASE استفاده کرده‌اند. نتایج پیشنهادی آن‌ها نشان می‌دهد که دقت طبقه‌بندی با استفاده از سیستم طبقه‌بندی ارتقای گرادیان (۹۴/۱٪) بیشتر از بیزین ساده (۸۰/۷۷٪) است.

Rusland و همکاران با استفاده از آنالیز الگوریتم بیزین ساده به فیلترکردن ایمیل‌های اسپم پرداخته‌اند [18]. آن‌ها معتقدند که الگوریتم بیزین ساده نقش مهمی در کیفیت عملکرد طبقه‌بندی دارد. برای این منظور از دو مجموعه داده اسپم موجود در سایت UCI استفاده نموده‌اند. نتایج نشان می‌دهد که دقت طبقه‌بندی مجموعه داده اسپم برابر ۹۱/۱۳٪ و برای مجموعه داده SPAMBASE برابر ۸۲/۵۴٪ است.

در [20] الگوریتم جهش قورباغه را نوعی الگوریتم Memetic معرفی کرده یعنی الگوریتمی که از رفتار و فرهنگ ایده گرفته است. در واقع الگوریتم جهش قورباغه از رفتار و حرکت و جهش قورباغه ایده گرفته است.

اندازه جمعیت قورباغهها برابر $F=m \times n$ است که در آن m برابر تعداد Memplex ها و n برابر اندازه Memplex است. در مرحله اول جمعیت قورباغهها به m تا Memplex با اندازه n تقسیم می شوند. تقسیم بندی قورباغهها بدین صورت است که قورباغه اول به Memplex اول، قورباغه دوم به Memplex دوم و قورباغه m ام به Memplex m ام و قورباغه $m+1$ به Memplex اول تعلق دارند. این روند به صورت مشابه تا قورباغه آخر تکرار می شود. هر Memplex شامل n قورباغه خواهد بود. در مرحله دوم، هر Memplex توسط الگوریتم جهش قورباغه بهبود می یابد، سپس Memplex های بهبود یافته با هم ادغام شده و جمعیت جدیدی با اندازه $F=m \times n$ حاصل می شود. جمعیت جدید از بهترین تا بدترین مرتب شده و دوباره این روال ادامه می یابد.

پس به طور خلاصه می توان مراحل الگوریتم جهش قورباغه را بدین شرح بیان نمود:

(۱) آماده سازی و مقداردهی پارامترها؛

$m =$ تعداد memplex $1 \leq m$

$n =$ اندازه memplex $d_H \leq n$

$F =$ اندازه جمعیت برابر $m \times n$

تعداد memplex ها برابر ۵، اندازه memplex ها برابر ۱۰ در نظر گرفته شده است. پس اندازه جمعیت برابر ۵۰ خواهد بود.

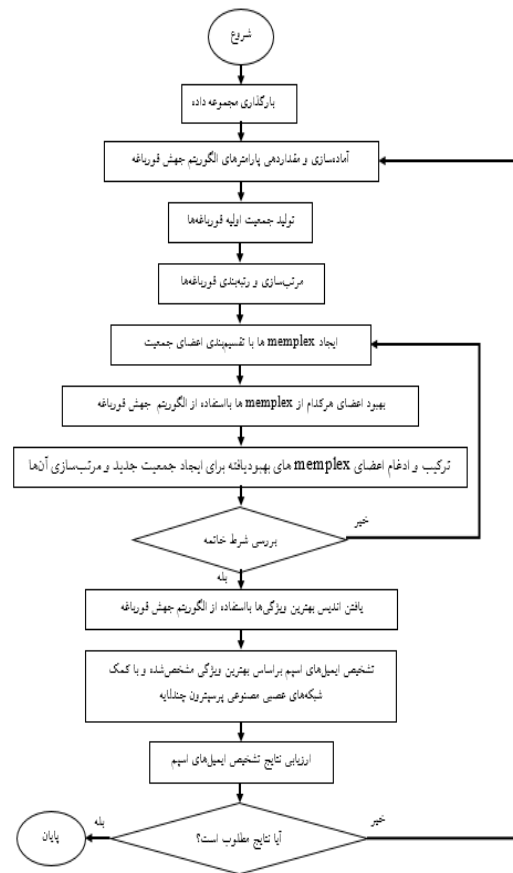
(۲) تولید جمعیت اولیه قورباغهها: جمعیت اولیه قورباغهها دارای سه ویژگی Position برای موقعیت، Cost برای محاسبه تابع هدف و Out برای اندیس ویژگی های مجموعه داده که از هر نسل از الگوریتم جهش قورباغه به دست می آید، است. برای محاسبه موقعیت قورباغهها از روش تصادفی استفاده شده است؛ بدین صورت که موقعیت هر قورباغه در بازه بین حد بالا و پایین مقادیر مجموعه داده (در اینجا ۱- تا ۱) تعیین می شود. مقدار Cost از تابع هدف به دست می آید. مقدار Cost برابر میانگین مربع خطا خواهد بود.

(۳) مرتب سازی و رتبه بندی قورباغهها: مرتب سازی و رتبه بندی قورباغهها براساس میانگین مربع خطای به صورت صعودی انجام می گیرد.

(۴) ایجاد memplex ها با تقسیم بندی اعضای جمعیت: جمعیت قورباغهها به m تا Memplex با اندازه n تقسیم می شوند.

(۵) بهبود اعضای هر کدام از memplex ها با استفاده از الگوریتم جهش قورباغه: نحوه کار الگوریتم جهش قورباغه در ادامه به طور کامل بحث خواهد شد.

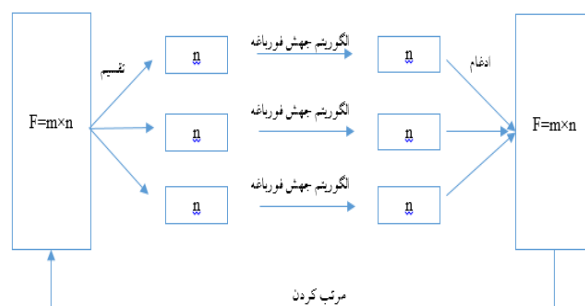
(۶) ترکیب و ادغام اعضای memplex های بهبود یافته برای ایجاد جمعیت جدید و مرتب سازی آنها؛

(شکل ۱-): فلوچارت روش پیشنهادی

(Figure-1): Flowchart of proposal method

الگوریتم جهش قورباغه که با نام الگوریتم جهش قورباغه مخلوط شده نیز شناخته می شود، در دسته الگوریتم های رفتاری قرار می گیرد. این الگوریتم به الگوریتم تکامل مجتمع های مخلوط شده وابسته شده که ترکیبی از الگوریتم جستجوی تصادفی کنترل شده و الگوریتم ژنتیک است. عملکرد الگوریتم جهش قورباغه به طور خلاصه در شکل (۲) نشان داده شده است.

(شکل ۲-): عملکرد کلی الگوریتم جهش قورباغه

(Figure-2): The overall performance of the frog leaping algorithm

• اگر u_q^{new} بهتر از $P_w = u_q$ باشد، جایگزین آن شده و اجرای مرحله (۷). در غیر این صورت اجرای مرحله (۵).

• اگر مرحله (۴) موفقیت‌آمیز نباشد، بهبود موقعیت بدترین والد با P_x انجام می‌شود. که در آن P_x بهترین پاسخ کل جمعیت است.

$$\begin{cases} U_q^{new} = P_w \times S \\ S = rand \times (P_x - P_w) \end{cases} \quad (3)$$

• اگر u_q^{new} در بازه جستجو باشد، ارزیابی می‌شود، در غیر این صورت اجرای مرحله (۶).

• اگر u_q^{new} بهتر از $P_w = u_q$ باشد، جایگزین آن شده و اجرای مرحله (۷).

• مرحله سانسور: اگر بهبود P_w (به‌عنوان یک ایده یا Meme) موفقیت‌آمیز نباشد، از انتشار آن پیشگیری می‌شود. r یک پاسخ تصادفی است.

$$u_q = r \quad (4)$$

• اعضای Memplex با اعضای تغییر یافته جایگزین می‌شوند.

• مراحل (۱) تا (۷) به تعداد مشخصی تکرار می‌شوند. برای بررسی جواب‌های memplex ها از تابع هدف استفاده می‌شود. که شبکه‌های عصبی مصنوعی پس انتشار به‌عنوان تابع هدف در نظر گرفته شده‌اند.

با بهبود شبکه‌های عصبی مصنوعی پرسپترون چندلایه با الگوریتم جهش قورباغه با استفاده از روش ارائه شده، بهترین ویژگی‌های مجموعه داده انتخاب و سپس با حداکثر دقت ایمیل‌های اسپم تشخیص داده می‌شوند.

۴- نتایج شبیه‌سازی و ارزیابی نتایج

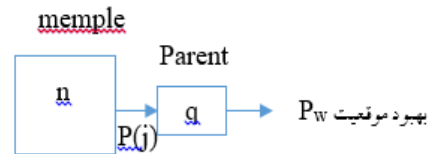
پس از اجرای الگوریتم جهش قورباغه برای ۵۰ جمعیت و ۱۰۰ تکرار، اندیس بهترین ویژگی‌های مجموعه داده برابر ۸-۱۶-۱۸-۴۳-۳-۱۳-۳۴-۲۱-۹-۲۱-۳۵-۳۶-۴۷-۴۱-۴۹-۲۲-۲۵-۲۹-۵۱-۱۱-۵۲-۲۴-۱۰-۱۲-۴۵-۵۷-۱-۳۳-۶-۵۳-۳۹-۴۲-۲-۳۱-۳۰-۲۸-۳۲-۱۴-۴۸-۴۴-۵۰-۴-۴۶-۷-۲۳-۵-۵۴-۳۷-۳۸-۱۷-۲۰-۲۷-۵۶-۵۵ بوده است.

(جدول ۱-): نتایج انتخاب بهترین ویژگی‌ها برای ۱۰۰ تکرار
(Table-1): The results of selecting the best features for 100 repetitions

میانگین مربع خطا	اندیس ویژگی‌ها	تعداد ویژگی‌ها
۰/۲۱۱	۳۳-۴۲-۲۳	۳
۰/۱۶۷	۴۶-۵-۳۶-۲۷	۴
۰/۱۵۸	۳۴-۸-۳۱-۱۶-۳۸	۵

• بررسی شرایط خاتمه و تکرار مرحله (۴): در الگوریتم جهش قورباغه نیاز به متغیری است که شرط خاتمه را مشخص نماید. پارامتر MaxIteration حداکثر تکرار حلقه اصلی الگوریتم را مشخص می‌کند. در واقع این روش شرط خاتمه، پس از این تکرار مشخص نسل، اجرای الگوریتم متوقف می‌شود. مقدار پارامتر MaxIteration برابر ۱۰۰ در نظر گرفته شده است.

• نحوه عملکرد الگوریتم جهش قورباغه نیز به‌طور خلاصه در شکل (۳) نشان داده شده است.

(شکل ۳-): نحوه عملکرد الگوریتم جهش قورباغه

(Figure-3): How the leapfrog algorithm works

بخشی از Memplex که هرکدام دارای احتمال انتخاب $p(j)$ هستند، به اندازه q ، انتخاب و از بهترین تا بدترین مرتب می‌شوند. هدف این الگوریتم بهبود موقعیت بدترین والد است. برای درک بهتر الگوریتم جهش قورباغه در ادامه مراحل الگوریتم بیان شده است:

(۱) آماده‌سازی و مقداردهی پارامترها؛

q = تعداد والدها برابر ۳۰ درصد تعداد memplex ها؛

α = تعداد فرزندان برابر ۳۰؛

β = ماکزیمم تکرار حلقه اصلی الگوریتم برابر ۵؛

σ = گام تغییر موقعیت قورباغه‌ها برابر ۲ در نظر گرفته شده است.

(۲) تولید یک زیرجمعیت با نمونه‌برداری تصادفی وزن‌دار و بدون جایگذاری از جمعیت [احتمالات به‌صورت تصادفی]: برای تولید این زیرجمعیت از رابطه (۱) استفاده شده که $nPop$ اندازه جمعیت است.

$$Pop = 2 \times (nPop + 1 - (1 : nPop)) / (nPop \times (nPop + 1)) \quad (1)$$

برای انتخاب بدون جایگذاری نیز از تابع Randsample موجود در محیط نرم‌افزار متلب استفاده شده است.

(۳) مرتب‌سازی اعضای زیرجمعیت به‌نحوی که اولین عضو، بهترین باشد.

(۲)

(۴) بهبود موقعیت بدترین والد با P_B

$$\begin{cases} U_q^{new} = P_w \times S \\ S = rand \times (P_B - P_w) \end{cases} \quad (2)$$

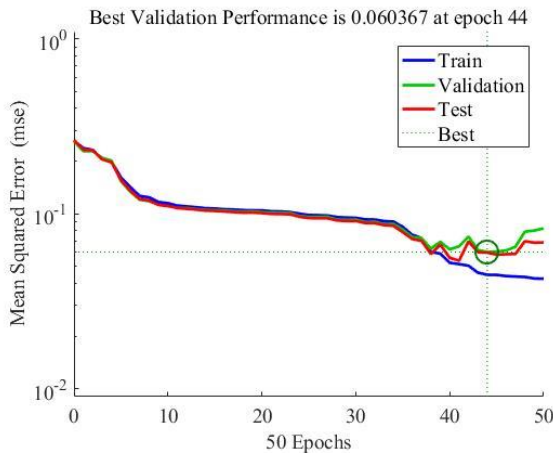
• اگر u_q^{new} در فضای جستجو باشد، مقدار تابع هدف برای آن محاسبه می‌شود. در غیر این صورت اجرای مرحله (۵).

	-۵۲-۴۷-۳۹-۲۵-۴۸-۱-۹-۲۱-۸-۴۴ ۱۳-۴۰-۴-۴۳-۷-۳۱-۱۸	
۰/۰۶۷	-۴۸-۱۱-۲۵-۷-۱۵-۳۱-۳۶-۱۴-۵۵-۲۸ -۵۳-۴۳-۵۷-۴۲-۲۴-۲۹-۹-۱۷-۵۰-۲۱ ۱-۱۶-۲۲-۱۰-۱۸-۲-۴۵	۲۷
۰/۰۸۲	-۲۶-۲۴-۶-۱۱-۲۲-۳۶-۲۰-۲۵-۱۹-۴-۷ -۲۷-۴۱-۱۴-۳۱-۱-۱۶-۵۱-۱۸-۳۲-۵۰ ۱۳-۱۲-۵۲-۴۰-۳۵-۳۷-۹	۲۸
۰/۰۷۳	-۱۶-۱۷-۱۵-۵-۵۴-۲۱-۵۰-۵۳-۲-۳۹ -۳۱-۱۰-۵۲-۱۹-۲۳-۴۴-۲۹-۱۳-۳۸ ۲۵-۴۶-۴۱-۵۶-۱۸-۲۴-۳۳-۴۵-۲۲-۴۹	۲۹
۰/۰۹۷	-۲۹-۲۲-۴۱-۱۳-۳۱-۴۶-۱۸-۲-۲۶-۲۴ -۲۰-۳۳-۵۴-۱۰-۳۲-۵۵-۳۸-۳۷-۵۲-۸ ۶-۳۰-۹-۱۱-۴۸-۴۲-۳۶-۵۶-۳۹	۳۰
۰/۰۸۶	-۵۷-۳۰-۵۰-۳۳-۴۴-۲۶-۲۲-۴۷-۴۹ -۳-۳۱-۸-۳۵-۲۵-۳۹-۱۹-۱۸-۱۵-۵۵ -۳۲-۳۴-۳۷-۴۳-۴۵-۵-۴۱-۴۰-۱۶-۱ ۷-۴۸	۳۱
۰/۰۸۵	-۱۴-۲۴-۲۸-۸-۱۲-۳۹-۱-۲-۴۰-۵۳ -۵۷-۲۳-۵۵-۳۲-۱۱-۵۲-۱۳-۴-۱۷-۴۷ -۳۵-۳۶-۱۹-۴۴-۴۲-۴۱-۱۰-۳۱-۵۱ ۶-۲۷-۴۶	۳۲
۰/۰۶۵	-۳۲-۷-۳۵-۴۹-۴۴-۲۶-۴۰-۸-۴۶-۱۱ -۲۵-۱۸-۲۹-۵۶-۱۶-۵۳-۲۰-۹-۳۶-۴۲ -۱۴-۱۳-۱۷-۴۷-۳۴-۲۷-۵۵-۲۳-۴۵-۱ ۳-۳۰-۳۷	۳۳
۰/۰۶۸	-۴۹-۱۳-۴۴-۱۴-۱۸-۲۴-۴۷-۱۱-۵۳-۵ -۲۷-۳۰-۳۳-۶-۴۱-۳۶-۲۹-۱۲-۱۵-۲۸ -۵۲-۵۵-۴۶-۲-۱۷-۳۹-۱۰-۴۸-۱۹-۵۱ ۴۵-۴-۲۵-۳۱	۳۴
۰/۰۷۰	-۳۰-۴۸-۵۲-۱۹-۵۶-۴۴-۱۴-۵۱-۲۹ -۲۴-۴-۵-۱۷-۵۰-۲۶-۳۲-۱۸-۴۵-۲۱ -۵۴-۵۵-۳۶-۱۰-۵۳-۳۵-۱۶-۲۳-۳۱ ۹-۱۱-۴۰-۴۳-۳-۲۵-۳۷	۳۵
۰/۰۶۰	-۴۹-۲۳-۵-۲۵-۵۳-۵۰-۶-۱۷-۴۸-۸-۳۱ -۱۹-۵۵-۴۶-۴۲-۲۲-۱۳-۹-۱۸-۳۸-۵۷ -۳۴-۳۳-۲۶-۲۰-۴-۵۱-۱۶-۵۲-۲۱-۱ ۵۶-۳۹-۳۰-۴۱-۱۲	۳۶
۰/۰۷۶	-۴۰-۵۱-۵۶-۱۶-۱۷-۲-۲۲-۴۲-۴۸-۱۳ -۴۶-۱۱-۱۸-۱۴-۳۸-۹-۳۳-۵۳-۳۲-۴۷ -۳۴-۵۲-۳۰-۳۱-۲۱-۳۶-۵۰-۳۹-۱۰	۳۷

۰/۱۵۷	۴۰-۲۵-۲-۳۰-۱۰-۳۵	۶
۰/۱۰۶	۲۲-۲۳-۵۵-۵-۱۴-۲۵-۴۶	۷
۰/۱۴۲	۵۶-۱۵-۳۱-۱۲-۳۲-۲۷-۴-۱۱	۸
۰/۱۲۱	۱۷-۲۳-۱-۲۸-۵۱-۱۳-۵۳-۲۴-۴۳	۹
۰/۱۲۳	۱۵-۱۳-۲۸-۱-۲۱-۴۹-۱۸-۴۲-۱۹-۴۶	۱۰
۰/۱۰۰	-۱۷-۱۲-۴۰-۲۸-۷-۴-۲۱-۵۱-۲۳-۲۴ ۲۵	۱۱
۰/۱۱۶	-۲۲-۵۳-۱۱-۳۴-۵۵-۴۶-۴۵-۱-۳۷-۱۷ ۱۶-۳	۱۲
۰/۰۸۲	-۱۵-۶-۴۳-۵۲-۲۸-۱۸-۱۱-۵-۵۵-۳۷ ۹-۴۲-۵۳	۱۳
۰/۱۲۱	-۳۲-۴۴-۵۶-۲۱-۴۹-۲۲-۶-۵۰-۲۵-۴۷ ۵۴-۱۳-۱۰-۳۰	۱۴
۰/۰۸۱	-۴۸-۵-۵۳-۱۸-۵۱-۵۵-۱۹-۱۷-۳۸-۲۸ ۲۵-۴۳-۷-۲۲-۳۷	۱۵
۰/۱۴۵	-۸-۴۲-۳۲-۹-۳۰-۴-۳۳-۱۵-۵۱-۵۶-۱۰ ۱۸-۳۴-۱۱-۱۳-۲۶	۱۶
۰/۱۰۵	-۴-۴۶-۱۹-۴۰-۳۸-۵۷-۴۹-۱۰-۲۹-۳۲ ۵۲-۲۳-۲۱-۴۷-۳۵-۱۴-۴۲	۱۷
۰/۱۰۶	-۲۷-۳۴-۲۲-۱۷-۴۴-۶-۳۵-۵۴-۲۵-۴ ۲۸-۲۰-۴۱-۳۱-۱۱-۱۸-۲۱-۵۰	۱۸
۰/۱۰۶	-۴۰-۴۲-۱۳-۴۹-۱-۵۶-۴۵-۸-۵-۲۸-۶ ۱۷-۳۲-۷-۹-۳-۱۴-۵۱-۳۳	۱۹
۰/۱۰۳	-۴۸-۳۲-۲-۳۰-۱۳-۱۲-۲۹-۳۵-۴۹-۵۰ ۵-۳-۳۱-۴۰-۲۴-۱-۱۸-۴-۵۲-۲۱	۲۰
۰/۱۰۲	-۸-۹-۲۶-۱۸-۲۵-۳۸-۲۷-۴۳-۲۸-۱۰ -۵۴-۲۹-۶-۴۷-۴۱-۱۲-۵۶-۲۴-۳۵-۴۰ ۳۰	۲۱
۰/۰۹۱	-۲۲-۴۵-۱۹-۷-۲-۲۱-۱۱-۴۲-۲۷-۳ -۳۸-۳۱-۵۱-۱۸-۴۹-۳۷-۹-۲۸-۶-۱۷ ۱۴-۵۷	۲۲
۰/۷۴	-۲۱-۵۷-۱۵-۴۴-۴۳-۷-۲۷-۱۹-۴۰-۲۶ -۲۰-۳۰-۳۸-۳۷-۵۶-۲۳-۴-۱۳-۱۸-۵۴ ۱۲-۴۲-۵۲	۲۳
۰/۰۸۵	-۱۹-۲۴-۳۲-۴۴-۴۸-۳۱-۱۴-۳۰-۴۵ -۲۹-۳۹-۲-۵۳-۴۱-۱۸-۳-۹-۳۸-۲۳-۲۶ ۷-۴۷-۵۲-۱۳	۲۴
۰/۰۹۶	-۴۰-۱۵-۲-۳۹-۲۴-۵۵-۲۸-۲۱-۳۸-۴۲ -۱۷-۸-۴۹-۳۱-۳۴-۱۰-۴۷-۱۶-۵-۹-۴۳ ۳۲-۵۷-۴۸-۱۸	۲۵
۰/۰۷۵	-۳۸-۳۷-۵۴-۳۳-۴۱-۴۵-۲۳-۲۶-۱۶	۲۶

	۴۴-۴۹-۴۸-۳-۳۷		۵-۴-۲۰-۵۵-۴۴-۲۸-۲۳-۴۳	
۰/۰۵۴	-۵۲-۳۲-۴-۲۹-۸-۳۹-۴۱-۳۰-۴۷-۱۴ -۹-۲۴-۲۱-۵۴-۴۸-۲۵-۲۶-۴۵-۴۹-۳۱ -۱۳-۱۶-۲-۴۰-۵۷-۲۲-۴۳-۱۹-۳۶-۵ -۵۵-۱۲-۱۵-۱۱-۲۷-۱۸-۳۴-۳۳-۴۲ ۲۸-۲۳-۴۴-۵۱-۳-۲۰-۴۶-۳۷	۴۷	-۳۸-۷-۴۲-۴۴-۱۲-۲۹-۳۳-۳۴-۲۳-۲۰ -۱۹-۳۶-۵۱-۵۴-۴۸-۱۷-۲۵-۴۰-۳۲ -۱۵-۴۷-۳۹-۱۳-۸-۲۲-۵۰-۱۸-۴۱-۵۵ ۱۶-۴۵-۱۰-۴۶-۳۱-۱۴-۲۴-۴۳-۶	۳۸
۰/۰۶۳	-۳۸-۴۹-۲۸-۴۸-۶-۴۴-۱۶-۲۵-۳۶-۱-۳ -۲۶-۱۲-۳۴-۱۱-۴۳-۸-۱۵-۲۰-۳۲-۱۴ -۲۴-۲۷-۵۴-۴-۳۷-۵۱-۳۳-۲۲-۴۲-۱۸ -۵۳-۴۵-۵۲-۲۹-۲-۵۰-۲۱-۵۷-۱۰-۴۶ ۴۰-۵-۱۹-۱۷-۳۱-۷-۵۵	۴۸	-۱۱-۲۸-۲۹-۵۶-۲۰-۲۵-۳۶-۷-۵۷-۳۲ -۵۲-۱۶-۱۹-۳۴-۲۶-۵۱-۹-۴۰-۲۳-۳۷ -۴۷-۵۰-۴۸-۵-۳۹-۱۸-۲۱-۴۳-۱۰-۴۵ ۱۳-۴۶-۵۴-۴-۱۷-۳۳-۲۸-۱-۳۵	۳۹
۰/۰۵۴	-۲۹-۲۳-۱۷-۴۱-۵۷-۴۶-۴-۱۳-۵-۶-۹ -۴۵-۱۲-۳۸-۳۷-۴۲-۵۲-۵۶-۲۴-۱۰ -۲۵-۲۷-۵۳-۱۴-۱۸-۳۶-۲-۷-۳۵-۱-۲۱ -۱۵-۱۱-۳۳-۲۲-۳۴-۱۶-۲۸-۴۸-۵۴ ۴۴-۵۰-۴۷-۲۶-۵۱-۳۲-۴۰-۵۵-۲۰	۴۹	-۲۱-۲۶-۵۲-۲۸-۱۲-۱۶-۳۲-۲۹-۳۳ -۳-۳۹-۲۲-۵۴-۸-۹-۳۶-۴-۳۰-۲-۵-۵۶ -۱۱-۱-۱۵-۴۳-۷-۱۸-۲۳-۳۵-۴۲-۴۶ ۱۰-۱۳-۴۷-۶-۲۷-۳۸-۳۴-۴۸-۴۴	۴۰
۰/۰۵۹	-۱۱-۳۷-۴۲-۴-۲۱-۶-۲۲-۳۳-۲۸-۳۵ -۳۰-۱۴-۱-۱۶-۳۹-۲۰-۵۰-۳۸-۵۲-۱۳ -۹-۴۰-۱۷-۲۴-۱۹-۱۰-۲۵-۳۴-۲-۵۴ -۴۷-۳۱-۵-۲۳-۴۳-۲۹-۴۵-۱۵-۲۷-۵۵ ۵۱-۱۲-۸-۴۹-۵۳-۲۶-۱۸-۳-۴۱-۴۴	۵۰	-۱۱-۱۶-۴۷-۲۰-۵۳-۱۰-۱-۲۸-۴۳-۲۶ -۵۲-۸-۴۱-۵۴-۱۳-۶-۲۷-۴۲-۲۴-۴-۳۲ -۷-۱۸-۱۲-۵۷-۲-۳۷-۴۵-۵-۳۳-۱۹ ۳۵-۵۱-۱۷-۳-۱۵-۴۰-۲۹-۵۰-۴۹-۵۵	۴۱
۰/۰۶۲	-۲۹-۵۱-۵۴-۲۴-۱۲-۵۶-۱۷-۱۰-۱-۴۹ -۵۵-۲۶-۳۱-۹-۲۸-۲۰-۴۰-۱۹-۴۵-۴۸ -۲۷-۴۲-۳-۶-۴۳-۱۳-۱۵-۴-۲۹-۲۱-۳۶ -۱۸-۳۲-۱۶-۵۳-۵۲-۲۵-۵۷-۲۳-۱۴ -۲-۳۷-۴۱-۳۳-۵۰-۱۱-۲۸-۴۶-۳۰-۲۲ ۸	۵۱	-۲۲-۴۴-۱۵-۵۰-۵-۲-۴۱-۲۶-۳۶-۵۳ -۲۰-۳۱-۳۵-۱۲-۴۵-۵۷-۷-۳۳-۸-۱۹ -۵۴-۴۲-۴۶-۲۴-۱۶-۱-۴-۱۱-۳۴-۲۳ -۴۰-۴۷-۱۳-۶-۲۱-۳۷-۴۹-۵۱-۲۹-۲۵ ۳۸-۳۲	۴۲
۰/۰۵۷	-۲۴-۵۰-۲۰-۲۷-۴۲-۵۲-۵۵-۴۷-۳۷ -۴۵-۵-۶-۱۵-۲۳-۱۲-۴۶-۴۰-۲۵-۳۸ -۴۱-۲۱-۲۶-۱۱-۳۹-۱-۳۶-۳۰-۵۴-۵۷ -۴۸-۲۲-۸-۳۳-۳۲-۲۹-۴-۹-۵۳-۱۶-۵۶ -۱۴-۲-۴۳-۵۱-۱۳-۳-۳۵-۷-۳۱-۴۴ ۳۴-۱۹	۵۲	-۲۴-۳۳-۲۰-۵۳-۳۶-۱۰-۵-۱۲-۴۷-۱ -۴۲-۴۹-۲۷-۳۹-۳-۱۹-۴۶-۵۲-۳۲-۱۴ -۳۰-۱۷-۲۳-۴۰-۲۶-۱۱-۶-۳۴-۲۵-۱۳ -۴۴-۵۷-۱۸-۳۸-۵۴-۳۵-۱۵-۵۵-۲۱ ۵۶-۸-۱۶-۴۸	۴۳
۰/۰۵۲	-۳۶-۳۵-۲۱-۹-۳۴-۱۳-۳-۴۳-۱۸-۱۶-۸ -۵۲-۱۱-۵۱-۲۹-۲۵-۲۲-۴۹-۴۱-۴۷ -۳۹-۵۳-۶-۳۳-۱-۵۷-۴۵-۱۲-۱۰-۲۴ -۵۰-۴۴-۴۸-۱۴-۳۲-۲۸-۳۰-۳۱-۲-۴۲ -۲۷-۲۰-۱۷-۳۸-۳۷-۵-۵۴-۲۳-۷-۴۶-۴ ۵۵-۵۶	۵۳	-۲۳-۳۲-۱۳-۵۲-۴۹-۱۹-۳۴-۹-۴۳-۴ -۵۳-۴۷-۳۳-۳۰-۱۱-۴۰-۵-۱۶-۴۱-۱۲ -۲۰-۴۴-۲۹-۴۵-۳۸-۲۶-۲۱-۳۶-۵۷-۸ -۳-۵۱-۱۴-۳۵-۱-۴۸-۶-۴۶-۲۲-۲۷-۳۷ ۲۵-۱۰-۳۹	۴۴
۰/۰۶۱	-۸-۴۹-۳۵-۴۴-۲۴-۴-۳۳-۶-۳۸-۵۱-۹ -۵۳-۱۷-۱۳-۵۴-۳۱-۳۶-۲۵-۵۰-۲۷	۵۴	-۵۴-۴۹-۲۸-۳۰-۳۷-۲-۲۹-۳۸-۵۵-۳۱ -۱۵-۵۱-۴۶-۵۶-۱۴-۱۲-۵-۵۰-۲۷-۴۳ -۵۲-۱-۷-۳۹-۲۰-۳۴-۱۷-۲۴-۲۳-۶-۴۷ -۹-۳۲-۴۰-۳-۴۴-۵۷-۴۲-۴۱-۱۶-۳۳ ۸-۵۳-۱۱-۱۰	۴۵
			-۵۶-۲-۲۶-۹-۳۶-۱۷-۱۸-۵۳-۳۰-۵۵ -۶-۴۳-۵۴-۲۸-۱۱-۲۳-۴-۴۱-۳۳-۷-۱۹ -۲۹-۱۴-۵۱-۱۳-۵-۴۲-۱۶-۵۷-۳۵-۳۹ -۲۰-۳۴-۲۲-۳۱-۵۲-۱-۱۲-۱۵-۵۰-۳۲	۴۶

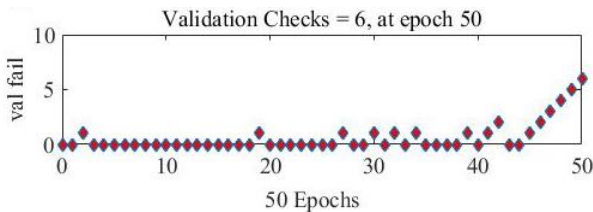
الی (۵۰) بهبودی حاصل نگردیده و همچنین صعود خطاها به سمت بالا است، پس باعث توقف شبیه سازی شده است. همان طور که در شکل قابل مشاهده است، خطای میانگین مربعات شبکه از یک مقدار بزرگ آغاز شده و رفته رفته کاهش می یابد. این امر بدان معناست که روال یادگیری شبکه دارای پیشرفت می باشد

(شکل ۴-): نمودار عملکرد شبکه عصبی مصنوعی پرسپترون

چند لایه

(Figure-4): The diagram of Multilayer Perceptron Artificial Neural Network performance

(شکل ۵-): مقدار خطا در ۵۰ تکرار متوالی

(Figure-5): The Error value in 50 consecutive iterations

نمودار عملکرد شبکه در شکل (۴) شامل سه نمودار می باشد، زیرا کل مجموعه داده به صورت تصادفی به سه مجموعه آموزش، آزمایش و واریسی تقسیم شده است. مجموعه ارزیابی در راستای حفظ عمومیت شبکه مورد استفاده قرار می گیرد. روال آموزش تا زمانی ادامه می یابد که خطای داده های واریسی کاهش داشته باشد. به این ترتیب از بیش برآزش شبکه بر روی مجموعه آموزش جلوگیری می شود. بهترین عملکرد اعتبارسنجی برابر ۰/۰۶۰۳ در سیکل ۱۴۴ام می باشد. پس در کل می توان بدین نتایج دست یافت که:

- مقدار خطای میانگین مربعات نهایی کوچک است.

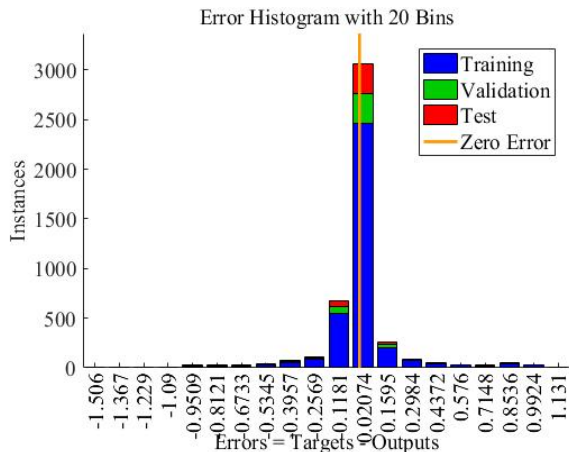
	-۲۱-۴۶-۲۶-۳۴-۵۶-۱۱-۲۰-۴۳-۱-۴۲ -۲۲-۳-۴۵-۴۸-۵۲-۵۵-۳۰-۱۴-۵۷-۲۳ -۷-۲-۴۱-۳۷-۱۶-۱۵-۲۸-۱۸-۵-۲۹-۴۰ ۳۲-۳۹-۴۷	
۰/۰۵۷	-۱۴-۳۵-۲۷-۲-۷-۶-۱۵-۱۰-۳۸-۱۲-۲۲ -۲۳-۲۸-۹-۵-۲۵-۴۷-۲۴-۲۶-۵۱-۳۲ -۴۳-۲۱-۴۴-۲۹-۳۰-۴۱-۴۵-۵۳-۱-۳۳ -۴۲-۱۶-۱۷-۱۳-۵۲-۵۰-۵۷-۱۱-۱۹-۸ -۳۶-۵۵-۳۹-۵۶-۵۴-۳۴-۳۱-۲۰-۴۸ ۴-۳-۴۶-۴۹-۳۷	۵۵
۰/۰۹۳	-۱۲-۵۱-۲۵-۵۲-۱۱-۳۲-۱۷-۲۲-۵۴ -۴۴-۸-۵۶-۱۳-۲-۵۰-۲۸-۴۳-۶-۳۵-۲۶ -۴۱-۱۶-۴۰-۳-۵-۲۷-۳۸-۵۳-۲۹-۱۴ -۲۱-۳۹-۱۹-۵۵-۳۰-۹-۱۵-۱-۴۹-۱۰ -۳۴-۳۷-۴۷-۵۷-۴۵-۴۶-۳۳-۳۱-۳۶ ۴-۲۳-۲۴-۷-۴۸-۱۸-۴۲	۵۶
۰/۰۶۸	-۳۸-۴۲-۴۰-۱۴-۳۹-۵۴-۱۰-۴۷-۴۳ -۵۳-۲۴-۵۵-۳۳-۷-۴۸-۹-۱۸-۱۲-۲۵ -۲-۲۲-۵۶-۵-۱۵-۶-۱-۴-۵۲-۴۵-۳۵ -۴۱-۱۳-۵۰-۲۱-۴۴-۸-۳۴-۲۸-۳۷-۱۷ -۲۳-۳۶-۱۶-۳۱-۵۱-۴۹-۲۰-۵۷-۳۰ ۳-۱۱-۲۹-۱۹-۳۲-۲۷-۴۶-۲۶	۵۷

اندیس های ۱ الی ۱۸، ۲۰ الی ۲۵، ۲۷ الی ۲۸ مربوط به درصد کلمات موجود در ایمیل، اندیس های ۴۹ الی ۵۴ مربوط به درصد کاراکترهای موجود در ایمیل و اندیس های ۵۵، ۵۶ و ۵۷ به ترتیب مربوط به متوسط، طولانی ترین و مجموع طول دنباله های متوالی از حروف بزرگ است.

پس برای تشخیص ایمیل های اسپم از این ۵۳ ویژگی استفاده خواهد شد. برای این منظور ۸۰ درصد مجموعه داده (۳۶۸۱ نمونه) به عنوان داده آموزش، ۱۰ درصد مجموعه داده (۴۶۰ نمونه) به عنوان داده آزمایش و ۱۰ درصد باقی مانده (۴۶۰ نمونه) به عنوان داده واریسی در نظر گرفته شده است.

شکل (۴) نمودار عملکرد شبکه عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه را نشان می دهد. نمودار عملکرد شبکه از طریق میانگین مربع خطا قابل بررسی می باشد. این نمودار اعتبارسنجی و همچنین بهترین عملکرد شبکه را نشان می دهد.

روال آموزش در صورتی که خطای مجموعه داده واریسی در ۶ سیکل متوالی افزایش یابد، متوقف می شود. با توجه به شکل نمودار عملکرد، این توقف در تکرار ۱۵۰ام رخ داده است. برای تأیید این موضوع شکل (۵) مقدار خطاها را نشان می دهد که در ۶ سیکل متوالی (۴۵)

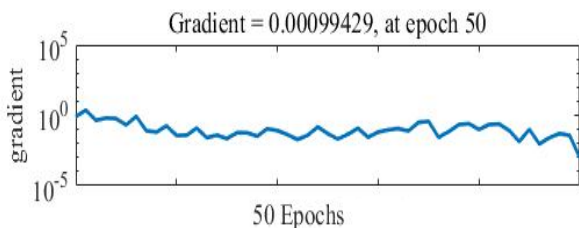

(شکل ۷): نمودار هیستوگرام خطای داده‌های آموزش،

آزمایش و واریس

(Figure-7): Error histogram diagram of training, testing and verification data

شکل (۸) نمودار گرادیان در ۵۰ سیکل متوالی را نشان می‌دهد. همان‌طور که قابل مشاهده است، مقدار گرادیان در سیکل ۵۰ام برابر 0.00099429 می‌باشد.

(شکل ۸): نمودار گرادیان در ۵۰ سیکل متوالی

(Figure-8): Gradient diagram in 50 consecutive cycles

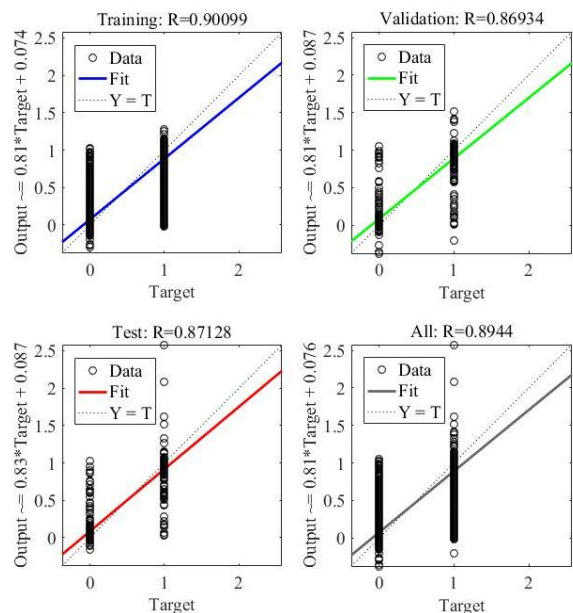
در ادامه از شبکه عصبی مصنوعی تابع پایه شعاعی نیز به‌عنوان هدف استفاده شده‌است تا نتایج آن با شبکه عصبی مصنوعی پسانتشار بررسی شود. این شبکه شامل دو لایه گره (به‌جز لایه ورودی که داده‌های ورودی به آن اعمال می‌شود) می‌باشد. خروجی گره‌های لایه نهان در وزن‌های مناسب ضرب شده و خروجی شبکه عصبی مصنوعی تابع پایه شعاعی را تولید می‌کند [22].

به‌طور کلی با آموزش شبکه‌های عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه و شبکه‌های عصبی مصنوعی تابع پایه شعاعی توانسته‌ایم خطا را کاهش داده و به تشخیص ایمیل‌های اسپم بپردازیم. اما با مقایسه عملکرد شبکه‌های عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه و تابع پایه شعاعی می‌توان نتیجه گرفت که عملکرد شبکه عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه بهتر از تابع پایه شعاعی بوده است.

• خطای مجموعه آزمایشی با خطای مجموعه واریس دارای رفتار و خصوصیات مشابهی است.

تا تکرار ۴۴ام (که بهترین کارایی در مورد مجموعه واریس به‌وقوع می‌پیوندد) هیچ بیش‌برازشی رخ نداده است.

شکل (۶) ضریب همبستگی (R) را برای داده‌های آموزش، آزمایش و واریس و کل داده‌ها را نشان می‌دهد. زمانی که ضریب همبستگی به یک نزدیک شود (در امتداد ۴۵ درجه) نشانگر آن است که عملکرد شبکه خوب و قابل‌اعتماد است. مقدار ضریب همبستگی برای داده‌های آموزش، آزمایش و واریس به ترتیب برابر 0.87128 ، 0.86934 و 0.8944 است. پس با توجه به نتایج، ضریب همبستگی متمایل به یک است، پس عملکرد شبکه خوب و قابل‌اعتماد است.

(شکل ۶): نمودار همبستگی داده‌های آموزش، آزمایش و

واریس

(Figure-6): Correlation diagram of training, testing and verification data

شکل (۷) نمودار هیستوگرام خطای داده‌های آموزش، ارزیابی و واریس را نشان می‌دهد. میله آبی مربوط به داده‌های آموزش، میله قرمز مربوط به داده‌های آزمایش و میله سبز مربوط به داده‌های واریس می‌باشد. در واقع نمودار هیستوگرام خطای داده‌های آموزش، آزمایش و واریس هر دسته از داده‌های به‌ازای خطاهای مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد. نمودار هیستوگرام می‌تواند نقاط پرت را نشان دهد. در این نمودار، بهترین حالت موجود تنها یک نمودار میله‌ای در خطای صفر است که در این شبیه‌سازی بهترین حالت مربوط به خطای 0.0207 می‌باشد.

Rusland و همکاران و درخت تصمیم‌گیری (۹۲/۶)، ماشین بردار پشتیبان (۹۱/۵)، شبکه عصبی مصنوعی پس‌انتشار (۹۰/۴)، الگوریتم K نزدیکترین همسایه (۹۰/۸) و درخت تصمیم‌گیری مبتنی بر زنبور عسل مصنوعی (۹۳/۷) ارائه شده توسط Lee، Lu و Huang است.

برای ارزیابی عملکرد شبکه عصبی مصنوعی پرسپترون چندلایه و تابع پایه شعاعی در تشخیص ایمیل‌های اسپم از معیارهای میانگین خطای مطلق، انحراف استاندارد خطای مطلق، میانگین مربع خطا، جذر میانگین مربع خطا، دقت، صحت و کارایی استفاده شده است، که نتایج آن‌ها به‌طور خلاصه در جدول (۲) قابل مشاهده است.

(جدول ۳-): مقایسه نتایج کارایی روش پیشنهادی با

نتایج محققان

(Table-3): Comparison of the efficiency results of the proposed method with the results of researchers

کارایی	روش
۸۰/۷۷	روش بیزین ساده [۱۷]
۹۴/۱	روش ارتقای گرادبان [۱۷]
۹۱/۱۳	روش بیزین ساده و مجموعه داده اسپم [۱۸]
۸۲/۵۴	روش بیزین ساده و مجموعه داده SPAMBASE [۱۸]
۹۲/۶	درخت تصمیم‌گیری [۲۱]
۹۱/۵	ماشین بردار پشتیبان [۲۱]
۹۰/۴	شبکه عصبی مصنوعی پس‌انتشار [۲۱]
۹۰/۸	الگوریتم K نزدیکترین همسایه [۲۱]
۹۳/۷	درخت تصمیم‌گیری مبتنی بر زنبور عسل مصنوعی [۲۱]
۹۵/۱۹	پرسپترون چند لایه
۹۴/۹۲	تابع پایه شعاعی

Wang و همکاران در [۱۲] برای تشخیص ایمیل‌های اسپم از مدل ترکیبی ماشین بردار پشتیبان و الگوریتم ژنتیک براساس ۵۲ و ۵۷ ویژگی استفاده کرده‌اند. برای انجام مقایسه شبکه‌های عصبی مصنوعی پیشنهادی در این مقاله با نتایج Wang و همکاران از استخراج ۵۲ ویژگی استفاده شده است. هر چند متأسفانه آن‌ها اندیس این ۵۲ ویژگی را ارائه نکرده‌اند. بنابراین از استخراج ۵۲ ویژگی مقاله استفاده شد. نتایج میانگین مربع خطای داده‌های آزمایش Wang و همکاران و شبکه‌های عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه و تابع پایه شعاعی در جدول (۴) نشان داده شده است. باتوجه به نتایج، درصد میانگین مربع خطای شبکه‌های عصبی مصنوعی پیشنهادی کمتر از نتایج Wang و همکاران است.

(جدول ۲-): نتایج ارزیابی خطای شبکه‌های

عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه و تابع پایه شعاعی

(Table-2): Error evaluation results of multilayer perceptron artificial neural networks and radial basis function

تابع پایه شعاعی	پرسپترون چندلایه	میانگین خطای مطلق
۰/۰۳۶۷	۰/۰۲۸۰	میانگین خطای مطلق
۰/۳۲۹۸	۰/۲۵۲۴	انحراف استاندارد خطای مطلق
۰/۱۰۶۷	۰/۰۶۴	میانگین مربع خطا
۰/۳۲۶۷	۰/۲۵۳۸	جذر میانگین مربع خطا
۹۱/۰۴۲۴	۹۲/۷۸۱۶	دقت
۹۲/۲۲۷۹	۹۴/۳۷۸۲	صحت
۹۴/۹۲۲۳	۹۵/۱۹۶۹	کارایی

همان‌طور که قابل مشاهده است، خطای شبکه عصبی مصنوعی پرسپترون کمتر از تابع پایه شعاعی است. پس عملکرد شبکه عصبی مصنوعی پرسپترون چندلایه در تشخیص ایمیل‌های اسپم بهتر از تابع پایه شعاعی می‌باشد.

همچنین دقت، صحت و کارایی شبکه عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه بیشتر از تابع پایه شعاعی است. پس به‌طور کلی می‌توان نتیجه گرفت تشخیص ایمیل‌های اسپم براساس این ۵۳ ویژگی مشخص شده و شبکه عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه بهتر از تابع پایه شعاعی است.

برای بررسی بیشتر عملکرد روش پیشنهادی به مقایسه نتایج آن با نتایج Renuka و همکاران در [17] و Rusland و همکاران در [18]، Lee، Lu و Huang در [21] و Wang و همکاران در [۱۲] می‌پردازیم.

نتایج کارایی Renuka و همکاران و Rusland و همکاران و Lee، Lu و Huang در جدول (۳) نشان داده شده است. باتوجه به جدول (۳)، کارایی شبکه‌های عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه (۹۵/۱۹) و تابع پایه شعاعی (۹۴/۹۲) با ۵۳ ویژگی استخراج شده بهتر از کارایی روش‌های بیزین ساده (۸۰/۷۷) و ارتقای گرادبان (۹۴/۱) توسط Renuka و همکاران و روش‌های بیزین ساده توسط

۷- مراجع

- [1] Aski, A.S & Sourati, N.K. "Proposed efficient algorithm to filter spam using machine learning techniques". *Pacific Science Review A: Natural Science and Engineering*. Vol 18. 145-149. 2016.
- [2] Lacey, D., Salmon, P., & Glancy, P. "Taking the Bait: A Systems Analysis of Phishing Attacks". *Procedia Manufacturing*, 3, 1109-1116. 2015.
- [3] Rasdale, M. "Legislating for robots & zombies". *Computer Law & Security Review*, 22(3), 222-227. 2006.
- [4] Ryan, M. D. "Cloud computing security: The scientific challenge", and a survey of solutions. *Journal of Systems and Software*, 86(9), 2263-2268. 2013.
- [5] Kufandirimbwa, O. & Gotor, R. "Spam Detection Using Artificial Neural Networks (Perceptron Learning Rule)". *Online Journal of Physical and Environmental Science Research*. Vol 1. pp. 22-29. 2012.
- [6]
- [7] Abdelhamid, N., Ayes, A., & Thabtah, F. "Phishing detection based associative classification data mining". *Expert Systems with Applications*, 41(13), 5948-5959. 2014.
- [8] Xu, H., & Yu, B. "Automatic thesaurus construction for spam filtering using revised back propagation neural network". *Expert Systems with Applications*, 37(1), 18-23. 2010.
- [9] Zang, H., Zhang, S., & Hapeshi, K. "A review of nature-inspired algorithms". *Journal of Bionic Engineering*, 7, S232-S237. 2010.
- [10] اسدپور، وحید. "اصول بنیادی و مرجع کاربردی شبکه های عصبی". جلد اول. چاپ دوم، تهران: انتشارات آتی نگر. ۱۳۹۳.
- [11] منهاج، محمدباقر. "هوش محاسباتی (مبانی شبکه های عصبی)". جلد اول، چاپ دوم، تهران، مرکز نشر دانشگاه صنعتی امیرکبیر. ۱۳۸۱.
- [12] مهرگان، مهدوی، حبیب، آهکی. بابک، ناصرشریف. "طراحی یک سیستم تشخیص اسکناس مبتنی بر شبکه عصبی با استفاده از مشخصه های بافت و رنگ تصویر". دوره ۷، شماره ۲. ۱۳۸۹.
- [13] H. Wang, at el. "SVM classifier incorporating feature selection using GA for spam detection", In International Conference

روش	میانگین مربع خطا	
	۵۷ ویژگی	۵۲ ویژگی
Wang و همکاران [۱۲]	۸۷/۷۳	۸۷/۸۹
پرسپترون چند لایه	۹۳/۲۱	۹۴/۳۴
تابع پایه شعاعی	۹۲/۱۷	۹۲/۵۱

۵- نتیجه گیری و پژوهش های آتی

یکی از مشکلات شایع در دنیای فناوری اطلاعات و اینترنت وجود ایمیل های اسپم برای کاربران استفاده کننده از این فناوری می باشد. برای رفع این مشکل و شناسایی ایمیل های اسپم در این مقاله، از شبکه های عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه با الگوریتم جهش قورباغه استفاده شد. برای این منظور از مجموعه داده ایمیل های اسپم سایت UCI استفاده گردید. ابتدا به کمک الگوریتم جهش قورباغه اندیس بهترین ویژگی های مجموعه داده به دست آمد که شامل ۵۳ ویژگی از ۵۷ ویژگی بود. این اندیس ها برابر ۱ الی ۱۵، ۱۶ الی ۱۸، ۲۰ الی ۲۵، ۲۷ الی ۲۸، ۴۹ الی ۵۴ و ۵۵ الی ۵۷ بود. سپس با کمک این بهترین ویژگی ها به تشخیص ایمیل های اسپم با کمک شبکه های عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه و تابع پایه شعاعی پرداخته شد. میانگین مربع خطا، دقت، صحت و کارایی شبکه عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه به ترتیب برابر ۰/۰۶۴، ۰/۹۲/۷۸، ۰/۹۴/۳۷، ۰/۹۵/۱۹ و برای شبکه عصبی مصنوعی تابع پایه شعاعی به ترتیب برابر ۰/۱۰۶۷، ۰/۹۱/۰۴، ۰/۹۲/۲۲ و ۰/۹۴/۹۲ به دست آمده است. که این نتایج نشان دهنده عملکرد بهتر شبکه عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه نسبت به تابع پایه شعاعی است.

- Procedia Computer Science*. Vol. 47. P. 76 – 83.
- [25] Karthika Renuka, d. & Visalakshian SP. Rajamohana, p. “**An Ensembled Classifier for Email Spam Classification in Hadoop Environment**”. *Applied Mathematics & Information Sciences*. No. 4. 1123-1128. 2017.
- [26] Rusland, n.f., Wahid, n., Kasim, s., Hafit H. “**Analysis of Naïve Bayes Algorithm for Email Spam Filtering across Multiple Datasets**”. *International Research and Innovation Summit*. 2017.
- [27] Q. Fu, B. Feng, D. Guo, Q. Li, **Combating the evolving spammers in online social networks**, *Computers & Security*, Vol. 72, pp. 60-73, 2018.
- [28] F.S. Gharehchopogh, M. Vafadar, M. Motaman, **Improve of Invasive Weed Optimization algorithm with K nearest neighbor for email spam classification**, *Computing Science Journal (CSJ)*, in press, March 2018.
- [29] H. Faris, A.M. Al-Zoubi, A.A. Heidari, I. Aljarah, H. Fujita, **An intelligent system for spam detection and identification of the most relevant features based on evolutionary Random Weight Networks**, *Information Fusion*, Vol. 48, pp. 67-83, 2019.
- on *Embedded and Ubiquitous Computing*, Springer Berlin Heidelberg, pp. 1147-1154. 2005.
- [14] Dinh, S., Azeb, T., Fortin, F., Mouheb, D., & Debbabi, M. “**Spam campaign detection, analysis, and investigation**”. *Digital Investigation*, 12, S12-S21. 2015.
- [15] Zheng, X., Zeng, Z., Chen, Z., Yu, Y., & Rong, C. “**Detecting spammers on social networks**”. *Neurocomputing*, 159, 27-34. 2015.
- [16] Alsmadi, I., & Alhami, I. “**Clustering and classification of email contents**”. *Journal of King Saud University-Computer and Information Sciences*, 27(1), 46-57. 2015.
- [17] Ghosh, S., Biswas, S., Sarkar, D., & Sarkar, P. P. “**A novel Neuro-fuzzy classification technique for data mining**”. *Egyptian Informatics Journal*, 15 (3), 129-147. 014.
- [18] Karthika Renuka, d. & Visalakshian SP. Rajamohana, p. “**An Ensembled Classifier for Email Spam Classification in Hadoop Environment**”. *Applied Mathematics & Information Sciences*. No. 4. 1123-1128. 2017.
- [19] Rusland, n.f., Wahid, n., Kasim, s., Hafit H. “**Analysis of Naïve Bayes Algorithm for Email Spam Filtering across Multiple Datasets**”. *International Research and Innovation Summit*. 2017.
- [20] Gupta, D.K. & Goyal, S. “**Email Classification into Relevant Category Using Neural Networks**”. *arXiv preprint arXiv:1802.03971*. 2017.
- [21] EUSUFF, M.; LANSEY, K.; PASHA, F. “**Shuffled frog-leaping algorithm: a memetic meta-heuristic for discrete optimization**”. *Engineering Optimization*. Vol. 38, No. 2. 2006.
- [22] Lee, J.Z., Lu, T.H., Huang, H. “**A novel algorithm applied to filter spam e-mails for iPhone**”. *Vietnam J Comput Sci*. Vol.2, pp. 143–148. 2015.
- [۲۳] قانعی یخدان، حسین. “**روشی جدید برای اختفای خطا در فریم های ویدئو با استفاده از شبکه عصبی RBF**”. پردازش علائم و داده ها. ۱۰ (۱) ۱۲-۳. ۱۳۹۲.
- [24] T. Santhanam a, M.S Padmavathi b. (2015). “**Application of K-Means and Genetic Algorithms for Dimension Reduction by Integrating SVM for Diabetes Diagnosis**”.

روش ارجاع: ا.حیدریان، ف.سلیمانیان قره‌چپق، ارائه راهکاری نوین جهت بهبود شبکه های عصبی مصنوعی پرسپترون چند لایه مبتنی بر ترکیب با الگوریتم جهش قورباغه برای تشخیص ایمیل های اسپم، فصلنامه محاسبات و سامانه های توزیع شده، سال پنجم، شماره ۲، شماره پیاپی ۱۰، صفحه ۸۸ تا ۱۰۱، سال ۱۴۰۱

How to cite: A.Heydariyan, F.Soleymanian QareChopoq, Presenting a novel method to improve multi-layered perceptron artificial neural networks based on combination with frog leaping algorithm to detect spam emails, Journal of Distributed Computing and Systems(JDCS), Vol 5, Issue 2, Page 88-101, 2023.

احمد حیدریان مدرک کارشناسی خود را در رشته مهندسی کامپیوتر-ترم افزار از دانشگاه ارومیه در سال ۱۳۹۴ و کارشناسی ارشد خود را در همان رشته از دانشگاه آزاد اسلامی واحد مراغه در سال ۱۳۹۶ اخذ نموده

است در حال حاضر دانشجوی دکتری مهندسی کامپیوتر گرایش نرم افزار میباشند. زمینه های پژوهشی مورد علاقه ایشان داده کاوی و الگوریتمهای یادگیری ماشین، پردازش زبان طبیعی و شبکه های اجتماعی است.

نشانی رایانامه ایشان عبارت است از :

heydariyan1661@gmail.com

فرهاد سلیمانیان قره چپق مدرک کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی خود را در رشته مهندسی کامپیوتر به ترتیب از دانشگاه چو کورووا و دانشگاه حاجت پیه کشور ترکیه اخذ نموده

است. و تخصص وی پردازش زبان طبیعی، داده کاوی و الگوریتمهای یاد گیری ماشین است. ایشان عضو هیئت علمی دانشکده مهندسی کامپیوتر دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه بوده و به تدریس دروس مختلف در حوزه کاری خویش مشغول است.

نشانی رایانامه ایشان عبارت است از :

farhad@iaurmia.ac.ir